

T.C.
ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ÖZEL TOPLU ULAŞIM ARAÇLARI (H PLAKA) ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ

Karar No : 165
Karar Tarihi: 14/ 03 / 2023

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmelik, Erzurum Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde bulunan ve Belediye tarafından ruhsat verilen, özel ve tüzel kişilerce işletilen tüm toplu ulaşım araçlarının çalışma şekillerini, şartlarını, taşıma tarifelerinin tespitini, denetim ve sorumlulukları ile taşımacılığa katılma, çıkarılma, çekilme ve hat düzenlemelerine ilişkin konuları düzenlemeyi amaçlamaktadır.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, Erzurum Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde belirlenen yerler arasında, UKOME Genel Kurulunca karara bağlanan güzergâhlarda yolcu taşımacılığını Belediyenin izni ve denetimi altında yapan Özel Toplu Ulaşım araçlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu yönetmelik ,
a) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu,
b) 5393 sayılı Belediye Kanunu,
c) 6360 sayılı Belediye Kanunu
ç) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,
d) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile bu kanuna dayanılarak çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliği
e) 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu ile bu kanuna dayanılarak çıkarılan ve 25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Karayolları Taşıma Yönetmeliği” ve bu yönetmelikte yapılan tüm değişiklikler,
f) 15.04.1985 tarih ve 18726 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri ve Fon Yönetmeliği,
g) Büyükşehir Belediye Meclis Kararlarından alır.
ğ) 4925 sayılı kanun, 5326 sayılı kanun ve 1608 sayılı kanunlar,
h) 86/10553 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı “Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Karar” hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Belediye	:Erzurum Büyükşehir Belediyesini,
b) Belediye Meclisi	:Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisini,
c) Belediye Encümeni	:Erzurum Büyükşehir Belediye Encümenini,
ç) UKOME	:Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığı Ulaşım Koordinasyon Merkezini,
d) Daire Başkanlığı	:Büyükşehir Belediyesine bağlı Ulaşım Dairesi Başkanlığını,

- e) **İşletme Süresi** :İmtiyaz şeklinde olmayan ihale ile ve/veya sözleşme ile belirlenen süreyi,
- f) **İşletme Yılı** :Ocak ayı başından başlayan ve o yılın aralık ayının son gününe kadar geçen süreyi,
- g) **İşletici** :Araç sahibini veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görüleni,
- ğ) **Şehir** :Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin 6360 sayılı yasa ile il sınırlarına genişletilmiş yetki alanındaki büyükşehir olarak tanımlanan alanı,
- h) **Yolcu** :Aracı kullanan sürücü dışında araçta bulunan kişileri,
- k) **Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü** : Ulaşım Dairesi Başkanlığına bağlı Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünü,
- l) **Özel Halk Otobüsü** :Gerçek ve tüzel kişilerce işletilen otobüsü,
- m) **Belediye Otobüsleri** :Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce çalıştırılan Belediyenin veya Belediyeye bağlı iştirak şirketlerinin otobüsleri,
- n) **İşletici** :Bu Yönetmelik uyarınca çalıştırılan özel halk otobüslerin gerçek veya tüzel kişiliği haiz işleticisini,
- o) **Kent** :Erzurum Büyükşehir Belediyesinin (Mücavir alanlar dâhil) sınırları içinde kalan bölgeyi,
- p) **Gerçek Kişilik** :Özel Halk Otobüs İşleticiliğini kendi nam ve hesabına yapan ve herhangi bir kurum veya kuruluşa bağlı olmadan çalıştırmayı yapan kimseleri,
- q) **Tüzel Kişilik** :Özel otobüslerin işleticileri olan kişiler tarafından kurulan her türlü Ticari Şirketler ile Kooperatiflerin ve bunların dayanışma amacı ile oluşturdukları Mesleki Kuruluşları,
- r) **Araç** :Bu yönetmelik uyarınca, işleticinin özel halk otobüsü veya Belediye otobüsü olarak çalıştırdığı aracı,
- s) **Sürücü** : İşletici tarafından aracı sürmekle görevlendirilen araç sürücüsünü,
- t) **Hareket Memurluğu** : Ulaşım Dairesi Başkanlığı, Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğüne bağlı Hareket Memurlarını,
- u) **Hat** :Otobüslerin kalkış ve varış noktalarını,
- v) **Güzergâh** :Otobüsler kalkış ve varış noktaları arasındaki izleyeceği yolu,
- w) **Hat Rotasyonu** :Belediye otobüsleri ve Özel Halk Otobüslerin hatlarda dönüşümlü ve değişmeli olarak çalışma biçimini,
- x) **Araç Uygunluk Komisyonu**: Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü Başkanlığında oluşan komisyonu,
- y) **Araç Uygunluk Belgesi** : Araç Uygunluk Komisyonu tarafından verilen toplu ulaşım aracı uygunluk belgesini,
- z) **Yıllık İmtiyaz Hakkı Bedeli**: Belediyenin sahip olduğu toplu ulaşım imtiyaz hakkının Özel Halk Otobüslerince yıllık işletilmesi karşılığı ödenecek bedeli,
- aa) **Sözleşme** :Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın yetkili kıldığı personel ile işletici arasında bu yönetmelik hükümleri ve çıkarılacak talimatlara uygun biçimde, çalışma şartlarını ve toplu ulaşım ile ilgili genel şartlara uyacağını belirten belgeyi,
- bb) **Toplu Ulaşım Yıllık İzin Belgesi** : Büyükşehir Belediyesinin 5216 ve 5393 yasa maddelerine dayanarak sahip olduğu toplu ulaşım imtiyaz hakkını bedel karşılığı bir yıllığına işlettirdiğini belirten ve taşımacıların bu yönetmelik hükümlerine göre Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünden alacakları toplu ulaşım izin belgesini,

- cc) **Durak** :Aracın güzergâh boyunca indirme bindirme amacıyla duraklama yapacağı noktaları,
- dd) **Araç takip sistemi** : Araçların üzerine takılan sensorlar aracılığıyla mekansal veri, yolcu sayısı hareket saati ve benzeri verilerin idarece görülüp, online veya offline olarak izlenmesini sağlayan sistemi,
- ee) **Elektronik Bilet Sistemi**:Taşıma bedellerinin toplanmasında kullanılan elektronik kartlar ve bilet ödenmesini kapsayacak şekilde geliştirilen, elektronik yolculuk bedelinin ödeme işlemlerini gerçekleştiren bütünlük bir bilgisayar sistemini,
- ff) **Elektronik Bilet Kartları (Erzurum Kart)** : Elektronik Bilet Kartları, üzerine biniş değeri yüklenilebilen, yolcuların toplu ulaşım araçlarını kullanmalarında ve/veya aktarma yapmalarında yolculuk bedelinin tahsilinde kullanılan, kullanıldıkça üzerine yüklenmiş biniş değeri azalan, gerektiğinde üzerine kimlik bilgilerinin yazıldığı fotoğrafla kişiselleştirilebilen, bir son kullanma tarihi olan ve içinde bu kartla yapılan yolculuklarla ilgili istatistiksel bilgiler saklanan, sistemde bilet yerine kullanılan “temassız elektronik kart”ları,
- gg) **Kullan At Bilet Kartları**: Kartlar üzerine biniş değeri üretim esnasında yüklenen yolcuların toplu ulaşım araçlarını kullanmalarında ve/veya aktarma yapmalarında yolculuk bedelinin tahsilinde kullanılan, kullandıkça üzerindeki biniş değeri azalan ve yine kullanıldıkça detay bilgileri (tarih, araç no, kalan biniş vb.) yazılan ve içerisinde yüklü biniş değeri tüketildikten sonra tüketici tarafından tekrar kullanma olanağı olmayan bilet türlerini,
- hh) **Tam ve İndirimli Bilet** : Tarifesi UKOME tarafından belirlenen elektronik bilet kartı ile yapılan yolculuk bedelini,
- ii) **Kart Okuma Cihazı (Validatör)**: Elektronik bilet kartındaki bilgileri okuyabilen, geçerli ve geçersiz kartları ayırt edebilen, karttaki değer miktarını azaltan, kart üzerine düşülen değeri ve ilgili bilgileri kayıt edebilen, istendiğinde belleğinde tuttuğu bilgileri bilgi aktarma merkezlerindeki bilgisayarlara aktaran cihazı,
- jj) **Elektronik Ücret Toplama Sistemi** : Validatör; manyetik önceden yüklemeli kartlar, banka tahsilâtı araçları, elektronik bilet ve benzeri aracılığıyla tahsilat esaslı sistemi,
- kk) **Yolcu Aktarma** : Yolcuların seyahatleri esnasında aynı biletle bir toplu ulaşım aracından, diğerine binerek yolculuğunu tamamlamasını,
- ll) **Veri Aktarma** : Elektronik bilet sisteminde kullanılan cihazlar arasında elektronik veri aktarımını,
- mm) **İşletme Yılı** : Her yılın 1 Ocak ve 31 Aralık tarihleri arasında,
- nn) **Hat Numarası** : Hatların varış ve kalkış noktalarının numaralı kodunu,
- oo) **Şoför Kartı** : Otobüslerde sürücülük yapacak kişilere verilen tanıtma ve UKOME tarafından belirlenen ücret tarifesi doğrultusunda nakit binişlerde kullanılan kartı,
- pp) **Akıllı Bilet Sözleşmesi** : İdare ile İşletici arasında bilet işletim sistemi konusunda imzalanacak sözleşmeyi ifade eder.

Bu yönetmelikte yer almayan ve açıklanmayan diğer hususlar için ilgili kanun ve yönetmeliklerde kullanılan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Çalışma Şekli ve Şartları

Çalışacak hatların ve güzergâhların tespiti

MADDE 5 - (1) Erzurum Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içinde Özel Toplu Ulaşım araçlarının çalıştırılması, sayıları ve bunların hatları ile izleyecekleri güzergâhların tespiti UKOME Genel Kurulu'na aittir.

(2) İşleticiler, trafikte oluşacak zorunluluklar dışında UKOME Genel Kurulu tarafından belirtilen hat ve güzergâhları değiştirmeden izleyeceklerdir. Güzergâhındaki duraklarda indirme ve bindirme yapacak, durak haricinde indirme ve bindirme yapmayacaklardır. Özel Toplu Ulaşım araçlarının çalışacağı hatlar ile izleyecekleri güzergâhların değiştirilmesi, Ulaşım Dairesi Başkanlığı Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü'nün önerisi ve UKOME Genel Kurul kararıyla gerçekleştirilir.

Hat ve güzergâh değişiklikleri

MADDE 6 - (1) Özel Toplu Ulaşım araçlarının çalıştığı hatlarda yapılacak altyapı çalışmaları, trafik değişikliği vb. zorlayıcı nedenlerle değişiklik gerekmesi halinde Ulaşım Dairesi Başkanlığı Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü önerisi ve UKOME Genel Kurulunun onayı ile bu değişiklik yapılabilir.

(2) İşleticiler; Trafik güvenliği, alt yapı çalışmaları veya olağanüstü hallerde Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın belirleyeceği güzergâhı UKOME Genel Kurulu'ndan değişikliğe ilişkin karar alınana kadar izlemek zorundadır.

(3) Toplu ulaşım araçlarının çalıştığı hat ve güzergâhlarda yolculuk talebinin tamamının metro, tramvay, hafif raylı sistem, banliyö treni veya başka bir sistemle karşılanması kararı verilirse, bu durumda o hatta ait tüm araçların çalışmaları UKOME Genel Kurulunca iptal edilerek eşdeğer hatlara, çalışmaları kaydırılır. Bu durumda işletici, UKOME ve Belediye'nin ilgili birimlerinden alınan yeni güzergâh plan kararlarına, koordinasyon ve düzen içerisinde uymak zorundadır.

Hatlara yeni araç verilmesi

MADDE 7 - (1) Özel Toplu Ulaşım araçlarının çalıştığı hatlarda, ek olarak belediye otobüsü çalıştırılmasına veya yeni toplu ulaşım aracı ilavesine Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın teklifi üzerine UKOME Genel Kurulu tarafından karar verilir.

(2) İlave Özel Toplu Ulaşım araçları miktarları için ayrıca ihale yapılır. (Dönüşüm İşlemi Hariç) İşletmeciler kendi güzergâhlarında çalışmakta olan otobüs sayılarının artırılmasını, kendi hatlarında yeni güzergâhlar belirlenmesini veya belirlenen hatların/güzergâhların kendi hat ve güzergâhlarını etkileyebileceği konularında hiçbir hak iddia edemezler.

(3) Özel Toplu Ulaşım araçlarının çalıştığı hatlara bitişik veya yakın yeni yerleşim merkezlerinde gerek duyduğu takdirde bu bölgeler için Ulaşım Dairesi Başkanlığı, UKOME Genel Kurul kararıyla yeni hatlar açabilir, işletmeciler bu hatlar üzerinde hiçbir hak iddia edemezler.

Hareket programı

MADDE 8 - (1) Araçlar, bayram ve tatil günlerindeki hareket programları dahil olmak üzere Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü'nün vereceği günlük hareket programına göre çalışacaklardır.

Kılık kıyafet

MADDE 9 - (1) Özel Toplu Ulaşım araçlarında görevlendirilecek personelin kılık-kıyafetleri Ulaşım Dairesi Başkanlığınca tespit edilir.

Taşıma zorunluluğu

MADDE 10 - (1) Araçlar, taşıma saatleri süresi içerisinde herkesi, her zaman taşımak zorundadır. Mücbir sebep olmadan yolcu taşımalarını kesintiye uğratmayacaklardır.

(2) Araçların seferlerini kaza, arıza, trafikten alıkoyma ve benzeri durumda tamamlayamamaları halinde yolcuların başka araca aktarılmasında yolculardan ek ücret alınmayacak ve aynı hatta çalışan bir başka Özel Toplu Ulaşım aracına yolcular aktarılacaktır.

(3) Savaş durumu, seferberlik hali, olağanüstü hal uygulaması, deprem, sel baskını gibi doğal afetler Ulaşım Dairesi Başkanlığı lehine mücbir sebep kabul edilir. Bu gibi durumlarda Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından işleticiye yapılacak yazılı bildirimle araçlar Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın emrine tahsis edilir ve herhangi bir ücret talep edilemez.

Günlük hareket programı

MADDE 11 - (1) Araçlar, sevk idare memurlarına bağlı olarak ve bu memurlukların verdiği günlük hareket programlarına uyarak seferlerini yaparlar.

(2) Günlük hareket programları Ulaşım Dairesi Başkanlığı Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğüne planlanır. Planlama yapılırken gerekirse ilgili meslek odasının görüşü de alınabilir.

(3) Araçlara hazırlanan hareket programlarını içeren bir araç günlük hareket programı verilir ve bunun için ilgili hareket memurluklarında kayıt tutulur.

(4) Araçların çalışacakları saatler Ulaşım Dairesi Başkanlığı Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğüne tespit edilir.

Elektronik Kontrollü Cihaz ve Uygulaması

MADDE 12 - (1) Özel Halk Otobüsleri, Belediye veya Belediye iştirak şirketi tarafından işletilen otobüslerde mutlaka validatör bulunacaktır. Otobüsler arasındaki yolcu aktarımlarının bütünleşik olarak kaydının tutulmasına uygun olmayan validatöre sahip araçlar sefere çıkamaz.

(2) Şoför kartı kullanılmaksızın yolculardan nakit ücret toplanmayacaktır. Elektronik kontrollü yolcu taşıma kart ve biletlerinin basım ve satış işlemi Belediye tarafından yapılacak veya yaptırılacaktır.

(3) Teknik özellikleri Belediye tarafından belirlenecek elektronik kontrollü kart okuma cihazı, işleticilerce alınacaktır. Ancak işleticilerce alınan validatörlerin gelişen teknoloji karşısında daha kullanışlı ve verimli hale getirilmesi için Belediye tarafından gerekli görüldüğü takdirde, mevcut validatörler işleticiye ek bir maddi yükümlülük getirmemek kaydıyla Belediye tarafından yenileri ile değiştirilir ve sadece işleticilerin kullanımında bulundurulmak üzere verilir.

(4) Yolcular otobüslere binişlerinde, kart okuma cihazına sürücünün gözetimi altında kartlarını okutup kartlarındaki miktardan yolculuk bedelini düşerek araca bineceklerdir.

(5) Kart okuma cihazı, sürücünün özel tanıtım kartını cihaza takması (okutması), özel şifresini ve sefer yapılacak hat numarasını girmesi ile ticari servise açılacaktır. Bu işlemler yapılmadan cihaz devreye girmeyecektir. Bu bilgilerin girilmesi amacıyla yolcuların dikkatini çekmeyecek ve yolcuların kullanmasına imkân vermeyecek şekilde tasarlanmış, sürücünün gerekli bilgileri devamlı izleyebileceği ve kullanabileceği şekilde monte edilecektir. Sürücünün değişmesi halinde önceki sürücü kartıyla hizmeti kapatacak ve yeni sürücü kendi kartıyla tekrar hizmeti açacaktır.

(6) İşletici Elektronik Bilet sisteminin gelişen teknoloji sebebiyle yeni sisteme uyumlu ve teknik özellikleri Belediye tarafından belirlenen validatörlerin özel halk otobüslerine, işleticilere herhangi bir maddi yükümlülük getirilmeksizin, Belediye tarafından takılması yada taktırılması amacı ile validatör değişimi için çağırılan özel halk otobüsleri, kendilerine bildirilen tarih ve saatte araçlarını bildirilen değişim merkezine götürülmek zorundadır.

(7) Araç sürücüleri, başka kişiler için tahsis edilen ücretsiz ve indirimli elektronik kartı kullanan kişilerden elektronik kartı alarak idareye vermek zorundadır. Alınan elektronik kart sahibi hukuki işlem yapılması amacı ile adli ve idari mercilere intikal ettirilir.

(8) Mülkiyeti doğrudan veya dolaylı olarak Büyükşehir Belediyesi veya Büyükşehir Belediyesi'nin kurduğu şirketlere ait olan otobüsler ile ilgili olarak kamu düzeni, kamu yararı ve vatandaşların sosyal ihtiyaçları ile daha kaliteli toplu ulaşım hizmeti sunabilmek amacı ile farklı uygulamalar yapılması hususunda Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkilidir; fakat bu uygulamalar Özel Halk Otobüsleri ile haksız rekabet yaratacak tarzda olamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşıma Tarifesi, Bilet Ücretlerin Toplanması, Tahsili ve Dağıtılması

Taşıma ücretinin tespiti

MADDE 13 - (1) Özel Toplu Ulaşım araçlarında uygulanacak ücretli, ücretsiz ve indirimli yolculara ait tarifeler yasal mevzuat hükümleri çerçevesinde tespit edilir. Tarifeye ilişkin değişiklik önerileri Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından UKOME Genel Kurulu'na sunulur ve tarifeler onaylandığı tarihten itibaren veya uygun görülen bir tarihte yürürlüğe girer.

Ücretin toplanması ve dağıtılması

MADDE 14 - (1) Toplu ulaşım sisteminde elde edilen tüm gelirler günlük olarak ilgili banka hesabında toplanıp hakediş olarak düzenlenerek, ilgililerin idareye bildirdikleri banka hesaplarına aktarılır. Hakedişlerin dağıtım iş ve işlemleri Büyükşehir Belediyesi kontrol ve denetiminde yapılır. Hakediş tablosu hafta içi her gün, hafta sonu ve resmi tatillerde ise takip eden ilk iş günü içerisinde hazırlanır. Hazırlanan hakedişler hazırlandığı günün ertesi gün ilgililerin hesaplarına aktarılır.

(2) Hakedişlerin düzenlenmesi için Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünden 1 (bir) kişi, Özel Halk Otobüsleri Derneğinden 1 (bir) kişi ve ilgili işletim firmasından 1 (bir) kişi görevlendirilir. Görevli personeller çalışılan günün toplanan tutarı ertesi gün düzenlenen hakediş cetveline göre düzenlemesini yaparak Büyükşehir Belediyesi Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'nın belirleyeceği ilgili personele gönderecektir. Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı görevlisi ilgili hesapta bulunan parayı hakediş cetvelinde gösterildiği şekilde ilgililerin hesaplarına aktaracaktır.

Hakediş cetvelinin düzenlenmesi

MADDE 15 - (1) İlgili günde sistem de oluşan cirodan ilgili işletim firması komisyonu uygulanır.

(2) Firma komisyon kesintisi uygulandıktan sonra kalan miktar sistemde çalışan 8 (sekiz) m altındaki araçlara 1(bir), 8 (sekiz) m ve üzeri alçak tabanlı araçlara 1.01(bir nokta sıfırbir),12 (oniki) m ve üzeri araçlara 1.05 (bir nokta sıfırbeş),18 (onsekiz) m ve üzeri araçlara ise 1.1 (bir nokta bir) katsayı oranında hesaplama ile günlük hakediş dağılımı yapılır.

(3) Büyükşehir Belediyesi ve Özel Halk Otobüsleri Derneği kesintileri brüt cirolardan düşülür.

(4) Aracın gün içerisinde seferine çıkamama ve tamamlayamama durumlarında her sefer ihlali için aracın o gün içerisinde çalışmış olduğu hattın ortalama sefer sayısı dikkate alınarak bir sefer tutarındaki miktar hakedişten düşülerek geri kalan miktar ilgili hesaba aktarılır.

(5) Sefer ihlalleri sonucu oluşan kesintiler aynı gün diğer tüm araçlara paylaştırılır.

İndirimli taşıma

MADDE 16 - (1) Yasalar, Büyükşehir Belediye Meclisi, UKOME Genel Kurul Kararı ve Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenenler, indirimli tarife ile taşınırlar. Aşağıda tanımı yapılan

“İndirimli taşıma hakkından faydalanacaklar” her yıl indirimden faydalanma koşullarını taşıdıklarını tevsik eder belgelerini sunmak zorundadır.

a) Öğrenci: Türkiye veya yurt dışında örgün eğitim kurumlarındaki öğrenciler ile 21 yaşından gün almayan üniversite hazırlık dersane öğrencileri, YÖK kapsamındaki tüm üniversiteler ile şehrimizde eğitim gören, en az bir öğrenim yılı veya daha fazla süren resmi kurumların 21 yaşından gün almayan kursiyerleri.

b) Açık Öğretim Fakülteleri, Açık ilköğretim, açık ortaöğretim, açık lise, resmi kurum kurs öğrencileri, öğretmenler öğrenci tanımı içinde yer almazlar.

c) Öğretmen: Özel okullar, Özel kurslar, özel dersaneler vb hariç, Milli Eğitim Bakanlığınca ataması yapılan ve bu Bakanlık bünyesindeki resmi, örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarında tam zamanlı, bordrolu ve asli işi olarak fiilen görev yapan (Kadro, Sözleşmeli, Geçici, Vekil öğretmenler vb) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı personelleri.

ç) Öğretim Elemanları: Yükseköğretim Kurulu bünyesinde örgün veya yaygın yükseköğrenim kurumlarında tam zamanlı, bordrolu ve asli işi olarak fiilen öğretim elemanı olarak görev yapan (Profesör, Doçent, Yardımcı Doçent, Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi, Okutman, Uzman) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı kapsamındaki akademik personeller.

Ücretsiz taşıma

MADDE 17 - (1) Yasalar, UKOME Genel Kurul Kararı ve Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenenler ücretsiz taşınması hüküm altına alınanlar ile 8 (sekiz) yaşına kadar olan çocuklar toplu ulaşım araçlarında ücretsiz taşınırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Taşımacılığa Katılma, Çekilme, Çıkarılma, Ruhsat İptali, Devir ve Sigorta Zorunluluğu

Taşımacılığa katılma

MADDE 18 - (1) Erzurum Büyükşehir Belediyesi ile sözleşme yaparak Erzurum Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde Özel Toplu Ulaşım aracı hakkını alan işleticiler, Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenen günde aracını, Özel Toplu Ulaşım aracı belgesi ile birlikte Ulaşım Dairesi Başkanlığı Garajına veya Ulaşım Dairesi Başkanlığınca uygun bulunan yere getirmek zorundadır.

(2) Araç, teknik bir komisyon tarafından, araçlarda aranacak olan teknik özellikleri gösteren esaslara göre Ulaşım Dairesi Başkanlığınca incelenir. İnceleme sonunda aracın yeterli görülmesi halinde uygunluk belgesi verilir.

(3) Araç, ilk incelemede uygun bulunmamış ise Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından tespit edilen eksiklikler yazılı olarak işleticilere iletilir. İşletici teknik komisyonun uygun gördüğü uygun süre içerisinde eksikliklerini tamamlayarak aracını ikinci defa yeterlilik açısından kontrol ettirir. Eksikliklerin giderildiğinin anlaşılması halinde uygunluk belgesi verilir. Eksikliklerini gideremeyen araca uygunluk belgesi verilmez. Uygunluk verilmeyen araca uygun araç getirmesi için 6 (altı) aylık ek süre verilir. Ek süre sonuna kadar uygun araç getirmeyen hattın sözleşmesi iptal edilir.

(4) Uygunluk belgesi olan Özel Toplu Ulaşım aracına işletme ruhsatı verilir ve her yıl Ulaşım Dairesi Başkanlığınca kontrolden geçirilerek araçların uygunlukları yenilenir.

(5) Hat imtiyaz ücreti olarak yıllık Gelir Tarifesinde belirlenen miktar kadar alınır.

(6) İşleticiler ruhsata aracın özelliklerini ve işleticisine ait bilgileri işletmek zorundadır. Bu bilgileri işletmeyenlere yönetmelikte belirlenen ceza uygulanır. Ayrıca işleticiler ruhsatlarını araçlarında bulundurmamak zorundadırlar. İşleticiler sürücü adlarını ve daha sonra yapacakları değişiklikleri zamanında Ulaştırma Dairesi Başkanlığına bildirmek zorundadır.

(7) Ulaştırma Dairesi Başkanlığı teknolojinin getirdiği her türlü yeniliği Özel Toplu Ulaştırma araçlarında uygulama hakkına sahiptir, bu yeniliklerin şartnamede belirtilmiş olması gerekmez.

Taşımacılıktan çekilme ve çıkarılma

MADDE 19 - (1) Taşımacılıktan çekilme ve çıkarılma aşağıdaki nedenlerden biri ile olur.

a) İşleticinin hiçbir hak talep etmeden kendi isteğiyle aracını trafikten çekmesi, bu halde trafikten çekilen aracın sahibi en geç 6 (altı) ay içinde yeni (başka) bir aracın kaydını yaptırmak zorundadır. Bu hakkını kullanmayan kişi tüm haklarından vazgeçmiş sayılır.

b) Aracın tescil ve trafik belgelerinin iptali veya teknik kontrolünün artık yapılamayacağına tespit edilmesi halinde,

c) Madde 20'deki ruhsat iptalini gerektiren cezai işlemlerin uygulanmasıyla,

ç) İşleticinin ölümüyle, varislerin en geç 90 (doksan) gün içinde Ulaştırma Dairesi Başkanlığına başvuramaları ve taleplerini bildirmemeleri halinde,

d) Araçların yaşını doldurmasına rağmen 90 (doksan) gün içinde yeni aracın ikame edilmemesi durumunda,

(2) Çekilme ve çıkarılma hallerinde ruhsat bedelleri dâhil olmak üzere işleticilere hiçbir şekilde geri ödeme yapılmaz.

Ruhsat İptali

MADDE 20 - (1) İşletici sözleşmedeki ve bu Yönetmelikteki yükümlülükleri yerine getirmediği takdirde aşağıdaki aşamalara göre hakkında işlem yapılır.

a) Karşılığında sadece para cezası veya parka çekilme cezaları bulunan suçlar nedeniyle bir işletme yılı içinde 10 (on) dan fazla (F) grubu para cezası alan aracın ruhsatı iptal edilir.

b) Sahte bilet satan, bastıran, kullanılan elektronik ücret toplama sistemini herhangi bir şekilde çalıştırmayan ve/veya çalışmasına engel olan, işleticinin ruhsatı derhal iptal edilerek hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulur.

c) Kendine verilen rotasyon programına uymayan araçların 10 (on) defa aynı suçu işlemesi halinde aracın ruhsatı iptal edilir.

ç) Ulaştırma Dairesi Başkanlığının vereceği günlük hareket programına gün içinde uymama suçunun bir yıl içinde 10 (on) defa işlenmesi halinde aracın ruhsatı iptal edilir.

d) İşletmecilerin tespit edilen tarife fiyatlarını veya hatlardaki herhangi bir uygulamayı bahane ederek, araçları servisten alkoymaları ve araçları yavaş sürme gibi işi yavaşlatma eylemlerini yapmaları halinde çalışma ruhsatları iptal edilir.

e) Belirlenen çalışma ruhsat harcı bedelinin süresi içinde ödenmemesi veya Ulaştırma Dairesi Başkanlığınca verilecek ek süre içerisinde ödenmemesi halinde aracın çalışma ruhsatı iptal edilir.

(2) Erzurum Büyükşehir Belediyesi Encümen Başkanlığınca ruhsat iptali kararı ettiği takdirde işleticiler, Erzurum Büyükşehir Belediyesinden hiçbir hak talep edemez ve uğradığı zararı hiçbir şekilde isteyemezler.

Araç devretme dönüşüm ve yenileme

MADDE 21 - (1) Toplu Ulaşım İzin Belgeleri araca trafik ruhsatındaki kayıtlı olan araç sahiplerine verilir.

(2) Belediyeden Toplu Ulaşım İzin Belgesi almış Özel Toplu Ulaşım aracı sahibi veya sahipleri Belediyeye başvuru yaparak Ulaşım Dairesi Başkanlığınca devir işlemi yapıldıktan sonra aracın noter satışını ve Emniyet Trafik Tescil Şube Müdürlüğünden devrini yapabilirler veya ortak alabilirler. Belediyeye başvurmadan yapılan satışlarda satın alan bu satışta ortak almalarda ortak bu hisse devrinden dolayı hak sahibi olamaz.

(3) Araç devirleri en fazla 15 (on beş) yaşında olan araçlar için olmalı, 15 (on beş) yaşından büyük araçların devri yapılamaz; araç model değişikliğinde ise yeni alınan araç 8 (sekiz) yaşından fazla olamaz.

(4) Araç ve hat sahibinin ölümü halinde varislerinden ücret talep edilmez. Varislerin kendilerine intikal eden araç ve hat devrini ikinci bir şahsa devir yapmak istediklerinde gelir tarifesinde belirtilen devir ve temlik ücreti alınır.

(5) Ortak alımlarda hat devirlerinde ve araç model değişikliğinde hatta ne kadar hissesi var ise araca da hissesi oranında ortak olması zorunludur. Araç ile hat birbirine bağlıdır. Araçsız hat devri yapılamaz. Araç ve hat ayrı ayrı satılamaz.

(6) Hat sahipleri devir ücreti, vize ücreti, tahsis belgesi ücreti ve uygunluk belgesi ücretini Meclis Başkanlığının her yıl belirlemiş olduğu gelir tarifesine göre ödemek zorundadır.

(7) Yıllık vize ve uygunluk ücretleri hatta ait ocak ayının hakedişlerinden tahsil edilir.

(8) Babadan veya Anneden çocuklarına hat intifa haklarının devrinde Gelir Tarifesinde belirtilen devir ücretinin % 50 si alınır.

(9) İş bu yönetmelikteki şartların da yerine getirilmesi zorunludur.

(10) Devirde, satışta ve ortak almada takip edilecek işlemler sırasıyla;

a) Aracı Toplu Ulaşım İzin Belgeli olarak almak isteyenler (Devir-Ortaklık):

- i. Dilekçe (Devir ile birlikte model değişikliği yapılacaksa dilekçede belirtilir)
- ii. İlçe Nüfus Müdürlüğünden alınacak ikametgâh senedi.
- iii. Ortak almalarda da aynı evrak tamamlanır. (Tüm ortaklar için geçerlidir)

b) Aracı Toplu Ulaşım İzin Belgeli olarak satmak isteyenler (Devir-Ortaklık):

- i. Dilekçe,
- ii. Belediye ile ilgili tüm borç ve cezaların ödendiğine dair Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünden alınma borcu yoktur belgesi,
- iii. Trafik ruhsatının fotokopisi ile birlikte her iki mükellef Ulaşım Dairesi Başkanlığına başvurularını yaparlar. Gerekli inceleme Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce yapıldıktan sonra araç Uygunluk Belgesi için Teknik Komisyona gönderilir. Uygunluk Belgesi alındıktan sonra evraklar Ulaşım Dairesi Başkanlığına teslim edilir.

c) Devir işlemi olumlu ise aracı alan kişi:

- i. Noter satışı (Noter Tasdikli)
- ii. Trafik ruhsatının fotokopileri (Noter Tasdikli)
- iii. Trafik sigorta poliçelerinin fotokopileri (Noter Tasdikli)
- iv. Plaka yazılı vergi levhası fotokopisi (Noter Tasdikli)
- v. Sosyal Güvenlik kaydı ile ilgili yazı veya kayıt fotokopisi (Noter Tasdikli)
- vi. Devir almak isteyen kişi veya kişilerin Toplu Ulaşım Araçları Yönetmeliğine uyacaklarına dair noterden taahhütname,
- vii. Eski Toplu Ulaşım İzin Belgesi ve 2 adet resim

ç) Tüm bu evraklar tamamlandıktan sonra Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğüne teslim edilirken Yönetmeliğin belirlediği devir ücreti ile yönetmelik hükümleri gereği alınması gereken tüm bedeller tahsil edilir. Tüm bu işlemler bittikten sonra Belediye Özel Toplu Ulaşım Aracı Çalışma Ruhsatını, aracı alan kişi veya kişiler adına düzenler. 30 iş günü içinde evraklarını tamamlamayan alıcı kişi veya kişilere Yönetmeliğin 27. maddesinin cezai hükümleri uygulanır ve Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğüne 30 günlük ek bir süre verilir. Bu süre zarfında evraklar tamamlanmadığı takdirde Çalışma ruhsatı askıya alınır ve aracın hattında çalışmasına izin verilmez. Evraklar tamamlandığı takdirde Özel Toplu Ulaşım Aracı Çalışma Ruhsatı düzenlenir.

d) Belediyeden izin almadan yapılan devirlerde veya ortak almalarda yapılacak işlemler: Belediye Encümen kararı çıkmadan Özel Toplu Ulaşım araçlarının devir ve satışının yapıldığının tespiti halinde gerekli zabıt düzenlenerek Encümen'e sunulur. Encümen, para cezası ile Ticaret ve Sanattan men cezası ve devir ücretinin ödenmesi yönünde karar alır. Devir ücretinin ödendiğini gösterir vezne alındısının ibrazı halinde aracın çalışmasına izin verilir. Devir için istenen belgelerin tekâmül ettirilmesi için araç sahibine 30 gün süre verilir. Bu süre zarfında evraklar tamamlanmadığı takdirde Özel Toplu Ulaşım Aracı Çalışma Ruhsatı en çok 120 gün süre ile askıya alınır ve aracın çalışmasına izin verilmez. Evraklar tamamlandığı takdirde Özel Toplu Ulaşım Aracı Çalışma Ruhsatı düzenlenir. Sonradan, evraklarda aracı alan kişinin durumunun yönetmelikte aranan şartlara aykırılığının tespiti halinde Özel Toplu Ulaşım Aracı Çalışma Ruhsatı Belediye Encümenince iptal edilir. Bu süreler sonunda evraklar tamamlanmadığı takdirde Toplu Ulaşım İzin Belgesi Belediye Encümen kararı ile iptal edilir. Devir ücreti iade edilir.

e) Dönüşüm ve dönüşümün özendirilmesi: Minibüsten ve mevcut Özel Halk Otobüslerinden otobüse dönüşüm ve dönüşümün özendirilmesi kapsamında; UKOME Genel Kurulu gerekli şartları oluşturarak dönüşüm işlemi için kararlar alabilir.

Sigorta zorunluluğu

MADDE 22 - (1) İşletici, sorumluluğu altına aldığı şartname konusu için işletimi süresince işletmesinde çalışan tüm personeli her türlü kaza, doğal afet, terör veya hasarlara karşı sigorta yaptırmak zorundadır.

(2) İşletici, sorumluluğu altına aldığı şartname konusu için başlangıç sürecinden itibaren toplu ulaşım yapacağından, trafik seyri halindeyken meydana gelebilecek her türlü kaza, doğal afet, terör veya hasarlara karşı yolcularından da sorumlu olacağından araçlar yolcuları ile birlikte sigorta kapsamında olacaktır.

(3) İşletici sorumluluğu altına aldığı için başlangıç sürecinden itibaren meydana gelebilecek her türlü kazalar sebebiyle üçüncü şahıslara verilecek maddi ve manevi zararları sigorta kapsamına alacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim, Sorumluluk ve Cezalar

Denetim

MADDE 23 - (1) Özel Toplu Ulaşım araçları Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın yönetim, yürütüm ve denetimine bağlı olarak bu yönetmelik ve sözleşme esaslarına göre işletilir.

(2) Özel Toplu Ulaşım araçları ve personeli aşağıdaki yetkililerce denetlenir.

a) Ulaşım Dairesi Başkanı, aynı düzeydeki birim amirleri ve denetleme yetkisi olan Ulaşım Dairesi Başkanlığı personeli,

b) Ulaşım Dairesi Başkanlığınca görevlendirilen denetim görevlileri, Zabıta ve UKOME Komisyonu üyeleri,

c) Ulaşım Dairesi başkanlığının teklifi ve UKOME Genel Kurulunun kararı ile Erzurum Büyükşehir Belediyesi 657 sayılı kanuna tabi memur personeli,

Sorumluluk

MADDE 24 - (1) İşletici, Özel Toplu Ulaşım aracının ve personelinin her türlü eyleminden ve taşımacılığında doğacak olan mali, cezai ve hukuki konularından sorumludur.

Özel Toplu Ulaşım Araçlarının Sayısı

MADDE 25 - (1) Çalıştırılacak Özel Toplu Ulaşım araçlarının toplam sayısında artış yapılması Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın önerisi UKOME Genel Kurulunun kararıyla gerçekleştirilir. Yapılacak ihale neticesinde çalışma hakkı kazanan araçlar için de bu yönetmelik hükümleri uygulanır.

Cezaların uygulanması

MADDE 26 - (1) Cezalar aşağıdaki şekilde uygulanır.

a) Hata ve kusur görülen işleticiler 23. maddede belirtilen yetkili kişilerce her zaman sözlü veya yazılı olarak uyarılabilirler.

b) Bu yönetmelik hükümlerine uymayan işleticilere parka çekme, para ve taşımacılıktan çıkarılma cezaları uygulanır. Cezalar ile ilgili nihai tüm kararlar Belediye Encümenince verilir.

c) Cezalar 23. maddenin (a) , (b) ve (c) bendinde belirtilen kişiler ile vatandaşların araçlarda ve araç personeli hakkında gördüğü aksaklıkları Ulaşım Dairesi Başkanlığına yazılı, sözlü, vb. bildirimlerinin Ulaşım Dairesi Başkanlığınca değerlendirilmesinden sonra uygulanır.

ç) Ulaşım Dairesi Başkanlığının işleticiye yapacağı her türlü bildirim işleticinin Ulaşım Dairesi Başkanlığına bildirdiği adrese veya bağlı bulunduğu Erzurum Halk Otobüsleri Derneğine bildirilir. İlgili derneğe yapılan bildirim işleticiye yapılmış sayılır.

d) Belediye Encümenince verilen bilet veya para cezaları ilgili derneğe tebliğ edilir. Tebliğ yapılan cezalar tahakkuk ettirildikten sonra ilgili araca ait düzenlenen ilk hak edişinden tahsil edilir.

e) Özel Toplu Ulaşım araçlarının işleticilerine 27. maddede suç olarak belirtilen davranışlarda bulunmaları halinde Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın teklifi doğrultusunda A' dan F' ye kadar olan para cezaları, aracı parka çekme cezası ile taşımacılıktan çıkartılma cezaları sırasıyla uygulanır. A grubu elli (50), B grubu yüz (100), C grubu iki yüz (200), D grubu dört yüz (400), E grubu altı yüz (600), F grubu bin (1000) tam bilet ücreti karşılığı para cezasıdır.

f) Kural ihlalinde ısrar edildiğinde Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın teklifi doğrultusunda Encümen Başkanlığınca sürücülere uzaklaştırma ve araçlara parka çekme cezası verilir.

g) Ulaşım Dairesi Başkanlığı park cezalarını aracı parka çekerek uygulayabileceği gibi, işleticinin müracaatı ve Ulaşım Dairesi Başkanı'nın onayı ile para cezasına da dönüştürebilir. Bu durumda işletici tarafından bir günlük park cezası karşılığında iki yüz (200) tam bilet ücreti karşılığı peşin ödeme yapılır. Araç ödeme makbuzunu Ulaşım Dairesi Başkanlığına getirdikten sonra sefere çıkabilir.

h) Çalışma ruhsatı verilen araç sahipleri bu yönetmelik hükümlerine aynen uyacaklarını kabul ve taahhüt ederler. Trafik kurallarına ve bu yönetmelik hükümlerine aykırılık halinde doğacak her türlü sorumluluğu kabul etmiş sayılırlar. Bu yönetmelik hükümlerine uymayan işleticilere ve araç personeline araç bağlama, para cezası ve ruhsat iptali cezaları uygulanır. Cezalar Denetim görevlilerince düzenlenen İdari Yaptırım Tutanağı, Uydu Takip Raporları ve şikâyetlere istinaden tanzim edilen tutanağa dayanılarak Belediye Encümenince karara bağlanır. Cezayı gerektiren durumlar ve ceza sınırları bu maddenin devamında ve diğer maddelerde belirlenmiştir.

Ceza uygulanacak haller ile uygulanacak cezalar

MADDE 27 - (1) İşleticilere suçun niteliğine göre uygulanacak cezalar aşağıda tabloda maddeler halinde belirtilmiştir:

1- Kirli araçla sefere çıkılması, (Otobüsün iç-dış temizliğinin ve dezenfektanının yapılmaması, koltukların yırtık veya kirli olması, değişmesi gereken koltuk vb. işlerin yapılmaması.)

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

2- Araç içerisinde ya da araç dışında bile olsa sefer esnasında sigara içilmesi veya araç içerisinde sigara içilmesine müsaade edilmesi,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

3- Yönetmelikte belirtilen kıyafet şartlarına uyulmaması,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

4- Taşıt içerisinde yolcuları rahatsız edecek şekilde sesli yayın yapılması (radyo ve teyp, bulundurmamak, cep telefonu kullanmak ve havalı korna bulundurmamak),

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

5- Durakta yolcu varken durmamak, durağa kurallara uygun yaklaşmamak, zorunlu haller dışında gerektiğinden az veya fazla durmak,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

6- Sürücü tarafından ücret alınması veya toplanması,
CEZA: İlk seferde B, tekrarında sırasıyla C,D,E,F grubu para cezası, tekrarında araca 10 (on) gün park cezası, tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 20 Puan

7- Durak harici yolcu indirmek ve bindirmek,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

8- Hat, güzergâh ve rotasyon programına uyulmaması,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

9- Taşınması gereken yolcu sayısından daha fazla yolcu taşımak,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

10- Elektronik bilet sistemi kullanılmadan yolcu taşınması,

CEZA: İlk seferde B, tekrarında sırasıyla C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 20 Puan

11- Ücretsiz yolculuk hakkı olan yolcuları taşımamak, (Kanun, Yönetmelik ve Genelgeler uyarınca şehir içi toplu ulaşımda ücretsiz seyahat hakkı bulunan Gaziler, Şehit, Dul, yetimleri, özürllü ve 65 yaş üzeri kişileri vb. KİMLİKLİ SERBEST KART sahiplerinin ücretsiz seyahat hakkının engellenmesi, sözlü, fiili ya da olumsuz davranışlarda bulunulması)

CEZA: İlk seferde A, tekrarında sırasıyla B,C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

12- Yolcuya hakaret etme, kişilik haklarını rencide etmek veya fiili saldırıda bulunmak,

CEZA: İlk seferde B, tekrarında sırasıyla C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 10 Puan

13- Aracın sabah seferine hazır hale getirilmemesi, (örneğin; kışlık bakımın yapılmaması, kar lastiği takılmaması, antifriz konulmaması v.b)

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

14- Zorunlu olmadıkça arka kapıdan yolcu alması,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

15- Aracın sefer esnasında takip cihazından veri alınmasının engellenmesi, (örneğin cihazın kapatılması v.b.)

CEZA: İlk seferde B, tekrarında sırasıyla C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 10 Puan

16- Yolcu ve araç güvenliğini tehlikeye düşürecek biçimde uygunsuz ve yüksek hızda araç kullanmak, diğer araçlar ile yarışmak veya araç sürücüleri ile uygun olmayan davranışta bulunmak,

CEZA: (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 10 Puan

17- Kontrol ve denetim elamanlarına sözlü hakaret etme, fiili ve benzeri hukuka aykırı davranışlarda bulunulması,

CEZA: İlk seferinde sürücü araç kullanmaktan men edilir, tekrarında araca 10 (on) gün park cezası, yine tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası verilir,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 100 Puan

18- Alkollü araç kullanılması veya ahlaki olmayan uygunsuz davranışlarda bulunması,

CEZA: İlk seferinde sürücü araç kullanmaktan men edilir, tekrarında araca 10 (on) gün park cezası, yine tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 100 Puan

19- Sürücülerin günlük 9 (dokuz) saatten fazla çalıştırılması ve haftada en az bir gün dinlendirilmemesi,

CEZA: Araç servisten alınır, ruhsata kayıtlı diğer sürücü gelene kadar servise verilmez ve (A) grubu para cezası,
SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

20- Yaka ve kimlik kartsız personel çalıştırmak,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

21- Denetim elemanlarının talimatlarına uymamak,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

22- Görevlilerin bildirmeleri üzerine özel günlerde bayrak asılmaması,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 10 Puan

23- Aracın, Çalışma Ruhsatında ve diğer belgelerinde tahrifat yapmak,

CEZA: İlk seferinde 3 (üç) ay park cezası, tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: - Puan

24- Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın izni olmadan bir yıl içinde kesintisiz olarak toplam 10 (on) günden fazla çalışmamak,

CEZA: İlk seferinde 3 (üç) ay park cezası, tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI:- Puan

25- Araç seferini günlük hareket programında verilen süreden gerekçesiz olarak geç veya erken bitirmek,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

26- Yönetmelikte belirtilen şartlara haiz olmayan ve idarece şoför kartı iptal edilmiş sürücüye şoförlük yaptırılması veya araçta çalıştırılacak sürücüyü Ulaşım Dairesi Başkanlığına bildirmemek,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: - Puan

27- Araçtaki led ışıklı tabela ve led ekranların çalışır durumda olmaması. Validatöre, çalışılan hat güzergahının girilmemesi veya yanlış girilmesi,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

28- İdarenin bilgisi ve yazılı izni olmadan reklam almak ve idarenin uygun gördüğü resmi ilan ve afişleri asmamak,

CEZA: ilk seferde (A), tekrarında sırasıyla B,C,D (en fazla D) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: - Puan

29- Teknik şartnamede belirtilen, araçlarda aranacak özelliklerden herhangi birini yerine getirmemek,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: - Puan

30- Araç içerisinde görünür yerde ücret tarifesi ve şikâyet bildirim telefon ve adresinin gösterir uyarı tabelasının veya afişin bulundurulmaması,

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

31- Araç içi aydınlatmasında, idare tarafından uygun görülmeyen renkli aydınlatma kullanılması.

CEZA: (A) grubu para cezası,

SÜRÜCÜ CEZA PUANI: 5 Puan

Yukarıda belirtilen ceza Maddeleri ve bu Maddelerin dışında işlenen suçlarda; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında Kanun kapsamında Erzurum Büyükşehir Belediyesi Encümeni gerekli cezayı vermeye yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Araçlarda Bulunması Gereken Teknik Özellikler, Reklam Alınması ve Çalıştırılacak Personel Araçların teknik özellikleri

Araçlarda istenilen teknik özellikler

MADDE 28 - (1) Belediye veya Belediye Şirketince işletilecek otobüsler hariç, Özel Halk Otobüsü olarak çalıştırılacak otobüsler bu yönetmelikte yer alan ve asgari şartları taşıyan araçlar olması zorunludur.

(2) Özel halk otobüsleri ilk ruhsat verildiği tarihte en fazla 8 (sekiz) yaşında olabilir, 15 (onbeş) yaşını geçen araçlara toplu taşıma yıllık izin belgesi verilmez. Araç Uygunluk Komisyonunun muayene sonucu çalışması uygun olmayan araçların yaşı ne olursa olsun hizmetten men edilerek çalışmasına kesinlikle izin verilmez.

(3) Hatlarda kullanılacak Özel Halk Otobüsleri alçak tabanlı ve boyu asgari 8 (sekiz) m olacaktır. Ayakta taşınacak yolcu sayısı Karayolları Trafik Tüzüğü'nde şekilde olacaktır.

(4) Tavan yüksekliği, orta genişliği, sıralar arası mesafe ve oturma yerleri ölçüleri Karayolları Trafik Tüzüğü'nün ilgili hükümlerine uygun olacaktır. Sürücü yeri, arka koltuk kısmından bir pano ile ayrılacak ve sürücü koltuğu yanında başka bir koltuk bulunmayacaktır.

(5) Otobüslerin kapılarında durak yerleri dışında içeriden veya dışarıdan açılmayan ve sürücü tarafından idare edilen bir kilit düzeni bulunması zorunludur. Otobüs içinde en az üç noktada düğmesi bulunan, sürücüyü sesle veya ışıkla uyaran bir düzen bulunacaktır.

(6) Otobüslerin süratini kontrol için bulunması gereken GPS ile dış ve iç ışıklandırma ve aydınlatma donanımları çalışır durumda olacaktır.

(7) Otobüslerin ön cephesinde ve en yüksek noktasına hangi ibarenin yazılacağı Belediye Başkanlığı tarafından işleticilere bildirilecektir.

(8) Araçların ön sağ alt tarafına ve yan camın ön alt tarafına otobüslerin hat numarasını ve güzergahını bildiren ışıklı iki adet elektronik tabela ile arka camın üst tarafına ise sadece hat numarasını gösteren yine ışıklı bir elektronik tabela asılacaktır. Işıklı tabelalar idarenin belirleyeceği süre içerisinde işletmeciler tarafından taşıtlarına taktırılacaktır.

(9) Araçlarda trafik mevzuatının gerekli gördüğü alet ve avadanlıklar bulundurulacaktır.

(10) Araçların ön giriş kapısının yan tarafına "Giriş", arka kapısının yan tarafına da "Çıkış" ibareleri yazılacaktır. Otobüslerin içi-dışı ve koltukları sürekli olarak temiz tutulacak, koltuk döşemeleri kırık ve yırtılmış durumda olmayacaktır. Otobüsün içinde fırça, çöp sepeti ve diğer yıkama malzemeleri bulundurulmayacaktır. Otobüslerin içinde ve dışında Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın izni olmadan hiç bir ilan, reklam, duyuru, resim, poster, ve süsleme bulunmayacaktır.

(11) Otobüslerin güzergâhını gösteren tabelalar hariç iç ve dış kısımlarına Büyükşehir Belediyesi'nin izni olmadan herhangi bir reklam, ilan, duyuru, afiş, resim, poster ve süsleme ile

benzeri hiç bir görsel yada sesli tanıtım ve propaganda yapılamaz. Ancak, Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca uygun görülecek ilan ve reklamların yapılmasına izin verilir. Otobüslere alınacak ilan ve reklamların teşhir ücreti her yıl Bütçe ile tespit edilen tarife üzerinden Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce hesap edilerek Gelir Şube Müdürlüğü tarafından tahsil edilir. Otobüsler belediyenin talebi halinde gerekli ilan ve duyuruları, otobüsün gösterilen yerine, belirtilecek süre ile teşhir etmekle yükümlüdür.

(12) Otobüsün içinde radyo, cd çalar, teyp gibi müzik âletleri bulunmayacaktır.

(13) Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce yapılacak incelemelerden sonra araç içinde kolay görünür yerlere, oturan yolcu sayısını ve ayakta yolcu sayısını belirten plaketer ile ön iki koltuğun bebeklilere, hamilelere, yaşlılara ve özürllülere öncelikli olduğunu bildirir plaketer takılacaktır.

(14) Otobüs içinde görünür bir yere, sözleşmede bulunan çalışma saatlerini belirten bir plaketer takılacaktır. Otobüs içinde sigara içilmesi yasak olup, Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce araç içinde gösterilen yerlere "Sigara İçilmez" ibareli plaketer takılacaktır. Araç içinde Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce gösterilen bir yere yolcuların şikâyetleri ile ilgili olarak başvurabilecekleri telefon numaraları ve web adresini gösteren bir plaketer takılacaktır.

(15) Otobüslerin egzozlarından çıkan zehirli gazların duraklarda bekleyen insanları etkilememesi için, egzoz çıkışlarına sol tarafa üfleme başlıkları takılacaktır. İdare her an egzoz gazı muayenesi yapmaya ve yaptırtmaya, taşıtta kullanılan yakıt cinsinin standartlara uygun olup olmadığını denetlemeye taşıtın motorundan yakıt deposundan ya da başka bir parçasından yakıt numunesi almaya veya aldirtmaya yetkilidir.

(16) Otobüslerin ön, arka ve yan camlarında kırık, çatlak ve herhangi bir deformasyon olmayacaktır.

(17) Yaz şartları için, araç içi havalandırma pencereleri bulunacak, ayrıca üst camların açılmasına imkân verilecek cam sürgü kolları veya tutamakları bulunacak ve her zaman çalışır durumda bulundurulacak ve klima takılacaktır.

(18) Otobüslerin iç-dış dikiz aynaları sağlam, cam silgileri çalışır durumda olacaktır. Otobüslerin ön ve arkasında çekmeye uygun çeki kancaları bulunacaktır. Otobüslerde havalı ve ıslık sesi veren kornalar kesinlikle olmayacak; "di - dat" olarak tanımlanan kornalar takılmış olacaktır. Elektrik tesisatının, sinyalleri ve farların her durumda çalışır olmasına azami ölçüde dikkat edilecektir. Aracın mazot pompası ayar edilmiş olacak ve egzozdan siyah duman vermeyecektir. Motor bölmesi temiz ve bakımlı olacak, şanzımanda halkı rahatsız edecek gürültülü bir çalışmanın olmaması temin edilecektir. Otobüsün dış boya görüntüsü standart ölçü ve renklerde olacak, ayrıca renklere yama yapılmayacaktır. Kaporta saçlarında çürüme, ezilme olmamasına dikkat edilecektir.

(19) İşletmeci idarenin belirlediği şekil ve şartta otobüsünü bulundurmak zorundadır. Araç Uygunluk Belgesi alımında aracın uygun olup olmadığı incelenir. İdare günün şartlarına göre gerekli değişiklikleri yaparak, işletmecilere bildirir.

(20) Otobüsün her iki yanında bulunan ve güzergâhları gösteren plakalar sökülebilir şekilde olacak, semtler araç üzerine değil bu plakalar üzerine yazılacaktır. Semt ve güzergâhları gösteren plakalardaki yazı yüksekliği ve renkleri Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce belirlenmiş standartlar ve renklerde olacaktır.

(21) Otobüslerin ön sağ camlarına semt plakası konulacak, bu plaka aydınlatılmış olacaktır. Semt plakaları Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü tarafından hazırlatılacak ve işletmecilere ücret mukabili verilecektir.

(22) Vatandaşlara daha kaliteli toplu ulaşım hizmeti sunabilmek, kent ve çevre sorunlarının çözümlerine katkı sağlamak amacıyla Özel Halk ve Belediye Otobüslerinde Avrupa standartlarında "çevre dostu" motor ve egzoz sistemine sahip (En son Avrupa Birliği normlarına

sahip motor tipi) geçerli olacaktır. Çağdaş araçların hizmete sokulması belediyemizin temel amacıdır. Bu nedenle yeni sefere başlayacak araçlarda bu vasıflar aranacaktır.

(23) Otobüslere araçların standart iç-dış aydınlatma sistemine ilave ışık takılmayacaktır.

(24) Otobüslerde engelli yolcuların binış-inış yapabilecekleri engelli rampası taktırılması zorunludur. Bu rampanın teknik şartları bilahare işleticilere bildirilecektir. Taktırma süresi 5378 sayılı Kanunun Geçici 3. maddesinde belirtildiği gibidir.

Reklam alınması

MADDE 29 - (1) Özel Halk Otobüslerinde reklam alınması işlemleri, işletici tarafından yürütülür. Ancak, reklam alınmasına ilişkin uygulama usul ve esasları Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenir.

(2) Meclis Başkanlığı tarafından her yıl yenilenen Gelir Tarifesine göre reklam ücreti alınır.

(3) Erzurum Büyükşehir Belediyesi ve Belediye bünyesinde bulunan şirketlere ait ilanlar, duyuru ve yayınlar hiçbir ücret talep edilmeden Özel Toplu Ulaşım araçlarına asılır ve/veya yayımlanır. İşletici bu ilanları muhafazada gerekli itinaı gösterir.

Çalıştırılacak personel

MADDE 30 - (1) Özel Halk Otobüslerinde görevlendirilecek personelin kılık-kıyafetleri Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın belirleyeceği kılık kıyafete uygun olacaktır. Ayrıca araç personeli Ulaşım Dairesi Başkanlığınca verilen yaka kimlik kartlarını takmak zorundadır. Yaka kimlik kartları Özel Halk Otobüsü işleticisine ve çalıştırılan sürücülere verilir. Personelin işten ayrılması durumunda işletici ayrılan kişinin yaka kimlik kartını Ulaşım Dairesi Başkanlığına iade etmek zorundadır.

(2) Sürücülerin T.C. vatandaşı ve kullanacakları araca uygun sürücü belgesine sahip olması şarttır. Sürücüler bir iş gününde dokuz saatten fazla çalıştırılmazlar ve haftada 1 (bir) gün mutlaka dinlendirilmezler. Sürücüler Elektronik Ücret Toplama Sistemi devreye girdiğinde bilet kesip ücret toplayamazlar. Özel Halk Otobüslerinde çalıştırılacak sürücülerin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre herhangi bir şekilde sürücü belgesinin geri alınmadığına ve psikoteknik muayeneden geçmiş olduğuna ilişkin belgeyi ibraz etmesi gerekmektedir. Ayrıca, sürücülerin yasal süreç çerçevesinde, Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın veya ilgili Erzurum Özel Halk Otobüsleri Derneği tarafından düzenlenen eğitim programına katılması ve ücreti karşılığında psikoteknik muayeneden geçmesi şarttır.

(3) Yüz kızartıcı suçlar ile terör suçlarından sabıkalı olanlar ve Yönetmelikte belirtilen kurallara uygun çalışmayan ve hatalı davranışlarda bulunan personelin Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından işine son verilmesi istenirse; işletici, o kişilerin işine son vermek zorundadır. Bu durumdaki personel hiçbir şekilde Özel Halk Otobüslerinde çalıştırılmaz.

(4) Özel Halk Otobüsü sürücüleri bu yönetmeliğin 27. Maddesinde belirtilen sürücü ceza puanı ile cezalandırılır. Sürücü ceza puanı aynı takvim yılı içerisinde 100 ve üzeri olması durumunda 1 (bir) yıl süre ile toplu ulaşım araçlarını kullanmaktan men edilir. Aynı ceza puanını aynı takvim yılı içerisinde tekrarlaması durumunda ömür boyu toplu ulaşım araçlarını kullanmaktan men edilir.

(5) Özel Halk Otobüslerinde çalıştırılacak olan sürücü değiştirildikçe araç sahiplerinin Ulaşım Dairesi Başkanlığına bilgi vermesi ve gerekli izni alması mecburidir. Özel Halk Otobüsü sahibi tarafından personel değişikliğinin bildirilmemesi durumunda cezai işlem uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmaması

MADDE 31 - (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmaması durumunda Ulaşım Dairesi Başkanlığı ile görev alanına giren konularda UKOME Genel Kurulunun aldığı ve alacağı kararlar uygulanır.

Yürürlükten kaldırılma

MADDE 32 - (1) Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte önceki yönetmelik yürürlükten kaldırılır.

İhtilafların çözümü

MADDE 33 - (1) İş bu yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında doğabilecek her türlü ihtilaf halinde Erzurum Mahkemeleri ve Erzurum İcra Daireleri yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 34 - (1) Bu Yönetmelik hükümleri Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilip, onaylandıktan sonra 3011 Sayılı Kanunun 2. Maddesi gereğince Belediye kurumsal internet adresinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer..

Yürütme

MADDE 35 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Erzurum Büyükşehir Belediyesi Başkanı yürütür.

Fevzi POLAT
Meclis 1. Başkan Vekili

Abdulkadir BULUT
Kâtip-Üye

Hamdullah SAVAŞ
Kâtip-Üye